

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

یادداشت سردبیر

اوقات فراغت در پرتو فرهنگ فناورانه

تابستان‌ها را که به خاطر می‌آورم، همیشه از بی‌کاری ناراحت و ملول بودم. من و هم‌کلاسی‌هایم، هفته‌ی اول را با خوش‌حالی، به فوتبال و بازی در کوچه می‌گذرانیدیم، ولی هفته‌های بعد نالان و ناراحت که بقیه‌ی تابستان را به چه کار بگذرانیم، در می‌ماندیم. این سرنوشت بخشی از نسل ما بود که امکاناتی برای گذران اوقات فراغت نداشت و یا مجبور بود تابستان را به کمک پدر، برای تأمین معاش بیاید. ولی امروزه به نظر می‌رسد که مفهوم اوقات فراغت در پرتو فناوری‌های نو در حال تحول است.

اوقات فراغت مفهومی برخاسته از تحولات صنعتی است. در دوران قبل که شغل اصلی مردم کشاورزی بود، تمایز اندکی میان «زمان کار» و «اوقات فراغت» وجود داشت. هنگامی که افراد در مزرعه کار و زندگی می‌کردند، خانواده‌ها قادر بودند، نیازهای خانواده و کارشان - هر دو را - برآورده سازند.

انقلاب صنعتی به این وضعیت خاتمه بخشید و اوقات فراغت معنی و مفهوم یافت. ولی اکنون بار دیگر در کشورهای پیشرفته صنعتی، بسیاری از افراد مشاغلی را برعهده دارند که لزومی برای تعیین وقت خاص برای آن نیست. در واقع در اقتصاد جهانی، کار باید ۲۴ ساعته ادامه یابد، چون حتی در اواخر شب، از نقطه‌ای روی کره‌ی خاکی، مشتری به سراغتان می‌آید. شرایط جدید، مفهوم محیط کار را کاملاً وسعت بخشیده و تصور اوقات فراغت را کم‌رنگ کرده است. ابزارهایی که تصور می‌شد فرد را از زنجیر میز کارشان رها کند، چنان آن‌ها را به کار پیوند داده است که یک دهه قبل تصور نمی‌شد. آیا معنی این سخن، پایان اوقات فراغت است؟ نه کاملاً، ولی نشانگر تحولی است که در تصور ما درباره‌ی آزادی از کار رخ می‌دهد. زمانی، اوقات فراغت هنگامی بود که از محیط فیزیکی کار بیرون می‌آمدیم، اما اکنون محیط کار به حسب توانایی ما در ایجاد زمان بندی کاری انعطاف پذیر که تمام زندگی روزمره‌ی ما را اشغال کرده است، تعریف می‌شود. این تحولی است که پیامدهای عظیمی برای بازار کار و نوع مرادده با مصرف‌کنندگان دارد. در کشورهای صنعتی تا چند سال پیش، کارمندان خرید متعارف خود را قبل یا بعد از ساعات کار انجام می‌دادند. اما با کم‌رنگ شدن مرزهای کار و فراغت، خریدهای آن‌لین راحت‌تر شده‌اند و غالباً این کارمندان، از پشت میز خود خریدهایشان را انجام می‌دهند. در واقع ساعات کار و فراغت با یکدیگر در حال آمیختن هستند.

به نظر می‌رسد که انقلاب فناوری اطلاعات، دامنه‌ی کار را گسترش داده و به ویژه ارتباطات بی‌سیم تأثیر بسزایی در این امر داشته است. در ایران بسیاری به تلفن همراه دست‌رسی دارند و ضریب نفوذ اینترنت در حال افزایش است. بسیاری از افراد نیز مرز میان کار و محل زندگی را در هم آمیخته‌اند. به نظر می‌رسد، افراد کار را به تعطیلات می‌برند و خانواده را به محیط کار می‌آورند. از سویی به نظر می‌رسد، از میان رفتن مرز میان کار و اوقات فراغت در کشورهای پیشرفته‌ی صنعتی از جهتی مثبت است، چون به آن‌ها مجال می‌دهد، وقت بیش‌تری را در خانه و با خانواده‌ی خود بگذرانند؛ گرچه این امکان نیز هست که وقت به دست آمده، هم‌چنان با کار بیش‌تر پر شود؛ چون کار تمام نشدنی است. علاوه بر آن، فناوری‌های نو، در نحوه‌ی گذران اوقاتی که کار رسمی در آن انجام نمی‌شود، تحولاتی پدید آورده است. امروزه بخش عمده‌ای از اوقات فراغت جوانان ما، به جای آن‌که در بیرون از خانه پر شود، داخل خانه و کنار ابزارهای جدید فناورانه پر می‌شود. اوقات فراغت در پرتو فرهنگ فناورانه، موضوعی است که باید درباره‌ی آن بیشتر اندیشید و در تجربه‌های خود و اطرافیان تأمل کرد.

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی

دفتر انتشارات کمک آموزشی

مدیرمسئول: علیرضا حاجیان زاده

سردبیر: دکتر محمد عطاران

مدیر داخلی: بهناز پورمحمد

ویراستار: بهروز راستانی

طراح گرافیک: فرشته نجفی

(زیر نظر شورای برنامه ریزی)

چاپ: شرکت افست (سهامی عام)

نشانی پستی دفتر مجله: تهران صندوق پستی ۱۵۸۷۵/۶۵۸۵

تلفن: ۹-۸۸۸۳۱۱۶۱، داخلی ۳۷۰

ماهنامه‌ی رشد مدرسه‌ی فردا، برای دبیران و کارشناسان فناوری اطلاعات و ارتباطات و دانشجویان تربیت معلم، دوره‌ی چهارم، اردیبهشت

۱۳۸۷، شماره‌ی پی در پی ۳۰، شمارگان ۶۱۰۰۰ نسخه

www.roshdmag.ir

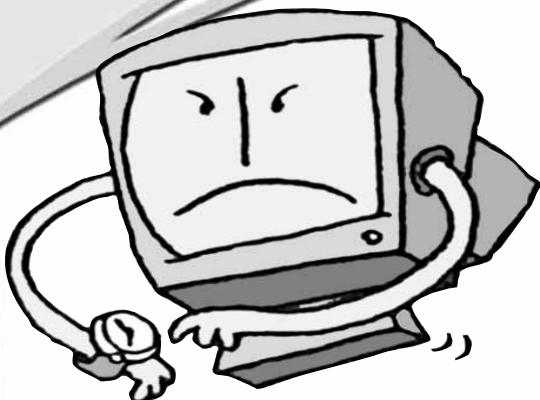
Email:Farda@roshdmag.ir

عکس روی جلد: اعظم لاریجانی

تلفن پیام گیر نشریات رشد: ۸۸۳۰۱۴۸۲-۸۸۳۹۲۳۲
کد مدیر مسئول: ۱۰۲ کد دفتر مجله: ۱۱۲ کد امور مشترکین: ۱۱۴
نشانی پستی امور مشترکین: تهران - صندوق پستی ۱۵۸۷۵/۳۳۳۱
تلفن های امور مشترکین: ۷۷۳۳۶۶۵۵-۷۷۳۳۶۶۵۶

قابل توجه نویسندگان و مترجمان محترم

- مقاله‌هایی را که برای درج در مجله می فرستید، باید با موضوع مجله مرتبط باشد و قبلاً در جای دیگری چاپ نشده باشد.
- مقاله‌های ترجمه شده باید با متن اصلی همخوانی داشته باشد و متن اصلی نیز همراه آن باشد.
- چنانچه مقاله را خلاصه می کنید، این موضوع را قید بفرمایید.
- مقاله یک خط درمیان بر یک روی کاغذ و با خط خوانا نوشته یا ماشین شود.
- نثر مقاله باید روان و از نظر دستور زبان فارسی درست باشد و در انتخاب واژه‌های علمی و فنی دقت لازم مبذول شود.
- مجله در رد، قبول، ویرایش و تلخیص مقاله‌های رسیده مختار است.
- آرای مندرج در مقاله ضرورتاً مبین رای و نظر مسئولان رشد مدرسه‌ی فردا نیست. بنابراین مسئولیت پاسخ گویی به پرسش‌های خوانندگان با خود نویسنده یا مترجم است.
- مجله از عودت مطالبی که برای چاپ مناسب تشخیص داده نمی شود، معذور است.

فهرست

- ۱ یادداشت سردبیر / اوقات فراغت در پرتوی فرهنگ فناوریانه / ۱
- ۴ علمی / رایانه‌ها آماده هستند، اما... / ترجمه‌ی مرجان لریکان / ۴
- ۸ گزارش / آموزش ، پژوهش ، اینترنت و... / مریم امامی
- ۱۰ آموزش / اصطلاحات رایج در اینترنت / الهه قربانی
- ۱۱ علمی / پیدایش یک فرهنگ جدید / منصوره شریف زاده
- ۱۲ تجربه / پیشنهاد یک معلم فیزیک / شبنم ملک
- ۱۳ تجربه / پیشنهاد یک معلم ریاضی / سیده فاطمه شبیری
- ۱۴ آموزش / شهروند الکترونیکی / احسان مظلومی
- ۱۸ آموزش / معلم آنلاین / زهرا اخیانی
- ۱۹ رایانه چند بخشه / چاپگرهای خلاق / زینب گلزاری
- ۲۰ علمی / چگونه بنویسیم / دکتر محمد عطاران
- ۲۴ آموزش / یک ناشر همه‌کاره‌ی دیجیتالی / محمد رضا معینی
- ۲۸ تجربه / از روزی که وبلاگ نویس شدم / عبدالحمید بهلولزاده، می‌خواهم خوانده شوم! / علیرضا منسوب بصیری،
من هم یک وبلاگ نویس شدم / عبدالعظیم کاتنه، اگر وبلاگ نداشتم / عادل دور
- ۳۲ نامه‌ها و نوشته‌ها / دوستان و همراهان عزیز

